

Talousarvioaloite TAA 186/2015 vp

Antti Lindtman sd ym.

Talousarvioaloite asuntorahaston valtuuksiin tehtävistä muutoksista

Eduskunnalle

Valtion asuntorahaston (ARA) varoja on käytettävä vuokra-asumisen ja asukkaiden hyödyksi lisäämällä kohtuuhintaista vuokra-asuntorakentamista, korjausrakentamista, parantamalla asuinmukavuutta ja viihtyvyyttä ja vähentämällä asumisen sosiaalisia ongelmia. ARA on budjetin ulkopuolinen rahasto, jonka kautta kanavoitiin viime kaudella SDP:n asuntoministerien toimesta merkittäviä varoja ko. kohteisiin ja saatiin tuloksia aikaan. SDP ehdottaa seuraavassa perusteltu- ja muutoksia momentin 35.20.60 perusteluosaan.

Korkotukilainojen omavastuukorko pidetään 1 prosentissa vuonna 2016, jotta se olisi kilpailukykyinen markkinakorkojen kanssa. Koron nouseminen aiheuttaa noin 5 euroa/neliö vuokrannousun valtion tukemissa vuokra-asunnoissa. Vuokrannousu lisää sosiaaliturvamenoja asumistuen ja toimeentulotuen kautta.

Matalasuhdanteen aikana korjausrakentamiseen panostamalla voidaan lisätä aktiivisuutta rakennuslalla. Merkittävä määrä 1960- ja 1970-luvuilla rakennettuja kerrostaloja on tullut korjausikään. Korjausrakentamiseen on panostettava merkittävästi enemmän kuin hallituksen ehdottama 25 miljoonaa euroa. SDP ehdottaa, että asuntojen korjaus- ja energia-avustuksiin lisätään 25 miljoonaa euroa Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) sisältä. Viime kaudella suhdanneluontoinen korjausrakentamisen panostus oli 155 miljoonaa euroa ja panostus tuli ARA:n sisältä, jolloin vaikutukset valtion talousarvioon olivat pienet.

Korjausrakentamisen tarpeet kasvavat 1970-luvun vilkkaan rakentamiskauden rakennuskannan tullessa rakenteellisia korjauksia vaativaan ikään. Esimerkiksi julkisivut, katot, parvekkeet, ikkunat ja LVIS-järjestelmät tulevat uusimisikään. Korjausten yhteydessä nostetaan myös varustetasoa ja muita ominaisuuksia vastaamaan nykypäivän ja tulevaisuuden vaatimuksia. Tällaisia ovat muun muassa energiatehokkuus, veden säästö, esteettömyys (mm. jälkiasennushissit) ja parvekkeiden lasitus. Myös ikääntyneen väestön tarpeet asumisessa lisäävät korjausrakentamisen mm. esteettömyyden vaatimuksia. Kuluttajabarometrin mukaan kuluttajien aiomukset asuntojen peruskorjauksiin ovat olleet loivassa laskussa sekä vuonna 2014 että tammikuussa 2015. Korjausrakentamisen yhteydessä asuntojen energiatehokkuutta voidaan parantaa ja näin vähennetään energiankulutusta ja Suomen hiilidioksidipäästöjä.

Asuinalueiden kehittämisohjelmaa eli ns. lähiöohjelmaa jatketaan. Lähiöissä asuu 1,5 miljoonaa suomalaista. Näiden ihmisten asumista tulee kehittää jatkossakin ohjelman kautta. Ohjelman ta-

Talousarvioaloite TAA 186/2015 vp

voitteena viime kaudella oli ehkäistä asuinalueiden eriytymistä, edistää asuinalueiden palvelutarjontaa ja elinkeinotoimintaa, vahvistaa asukkaiden osallisuutta, terveyttä ja hyvinvointia, parantaa eri asiakasryhmien vuorovaikutusta ja luoda viihtyisiä, turvallisia ja kiinnostavia asuin ympäristöjä.

Käynnistysavustukset MAL-aiesopimusalueilla: Hallitusohjelmassa todetaan, että hallitus solmii asumista, maankäyttöä ja liikkumista yhteen sovittavan ja asuntotuotantoa sekä kasvua vauhdittavan aiesopimuksen suurimpien kaupunkiseutujen kanssa. On keskeistä, että kaikilla maankäytön, asumisen liikenteen (MAL) aiesopimusalueilla otetaan käyttöön valtion tukemassa vuokra-asuntotuotannossa käyttöön käynnistysavustukset. Käynnistysavustukset ovat suora kannustin kunnille ja niiden alueilla toimiville vuokrataloyhtiöille vauhdittaa asuntotuotantoa. Samalla käynnistysavustukset alentavat valtion tukeman vuokra-asuntotuotannon vuokria.

Käynnistysavustusten määrän porrastetaan siten, että suurin käynnistysavustus myönnettäisiin Helsingin seudulle ja sen suuruus olisi 10 000 euroa asuntoa kohden. Muille MAL-kaupunkiseuduille myönnettävä käynnistysavustus olisi suuruudeltaan 5 000 euroa asuntoa kohden. Esitetään, että käynnistysavustuksiin varattaisiin 15 miljoonaa euroa vuodessa, joista 10 miljoonaa euroa kohdennettaisiin Helsingin seudulle ja loput 5 miljoonaa euroa muille MAL-kaupunkiseuduille. Avustus mahdollistaisi vuosittain 2 000 valtion tukeman vuokra-asunnon rakennuttamisen MAL-aiesopimusalueille. Käynnistysavustusten vaikuttavuus on hyvä. Käynnistysavustuksilla voidaan alentaa rakennettavan vuokratalokohteen vuokratasoa jopa 1,5 euroa neliöltä kuuksaudessa.

Asumisneuvontaan panostetaan 1 miljoona euroa.

Asumisneuvonnalla vähennetään vuokra-asuntoyhtiöissä asumisen ongelmista aiheutuvia kuluja ja parannetaan asumisviihtyvyyttä. Neuvonta on ollut tuloksellista. Asumisneuvontatoiminnan laajenemisen ja sosiaalitoimen tehtäviksi siirtymisen kautta vaikutusalueetta on pyritty laajentamaan muun muassa syrjäytymisen ehkäisemiseen. Asumisneuvonnalla voidaan vaikuttaa asumisen ongelmista aiheutuvien kulujen pienenemiseen, turhien häätöjen määrän vähentämiseen, asumisviihtyvyyden paranemiseen, asukasyhteisön sisäisten konfliktien ratkaisemiseen, kulttuurisen kanssakäymisen edistämiseen ja syrjäytymisen ehkäisemiseen. Matalasuuhdanteen aikana, kun ihmisten taloudellisen toimeentulo voi olla vaakalaudalla, on erityisen tärkeää auttaa neuvonnan avulla asukkaita esimerkiksi tilanteessa, jossa vuokra uhkaa jäädä hetkellisesti maksamatta. Turhat häädöt kuormittavat hallintoa ja ovat aina inhimillisesti raskaita prosesseja. Asumisneuvojen toimeksiannoista suurin osa (20 %) liittyy taloudellisen tilanteen selvittelyyn. Hyvin toteutettuna asumisneuvonta korvaa talonmiesjärjestelmää ja täydentää sosiaalitoimen lähityötä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta lisää momentin 35.20.60 perusteluihin maininnan, että korkotukilainojen omavastuukorko pidetään 1 prosentissa vuonna 2016, asuntojen korjaus- ja energia-avustuksiin kohdennetaan 25 miljoonaa euroa, asuinalueiden kehittämissuunnitelmaa jatketaan, käynnistysavustusten määrän MAL-aiesopimusalueilla porrastetaan siten, että suurin käynnistysavustus myönnettäisiin Helsingin seudulle ja sen suuruus olisi 10 000 euroa asuntoa kohden. Muille MAL-kaupunkiseuduille myönnettävä käynnistysavustus olisi suu-

Talousarvioaloite TAA 186/2015 vp

ruudeltaan 5 000 euroa asuntoa kohden. Esitetään, että käynnistysavustuksiin varattaisiin 15 miljoonaa euroa vuodessa, joka jaetaan yllä esitetyn mukaisesti sekä asumisneuvontaan on panostetaan 1 miljoona euroa vuonna 2016.

Helsingissä 9.10.2015

Antti Lindtman sd
Joona Räsänen sd
Maria Guzenina sd
Anneli Kiljunen sd
Ilkka Kantola sd
Nasima Razmyar sd
Jutta Urpilainen sd
Sanna Marin sd
Merja Mäkisalo-Ropponen sd
Tuula Haatainen sd
Maarit Feldt-Ranta sd
Pia Viitanen sd
Susanna Huovinen sd
Ilmari Nurminen sd
Ville Skinnari sd
Eeva-Johanna Eloranta sd
Sirpa Paatero sd
Tarja Filatov sd
Riitta Myller sd
Satu Taavitsainen sd
Krista Kiuru sd